

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

28.06.2023

КАРАР

№ 167/БК-к

Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза ясау турында нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын, «Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына экспертиза ясау тәртибе турында» 2014 елның 07 мартындагы 14-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, жайга сала торган карарлар әзерләү һәм кабул итү өлешендә муниципаль идарә процессларының нәтижәләлеген күтәрү һәм аларны камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза ясау турында нигезләмәне расларга (кушымта).

2. Жайлау йогынтысын бәяләү өлкәсендә вәкаләтле бүлекчә буларак Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеген билгеләргә.

3. «Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайлау йогынтысын бәяләүне һәм Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы муниципаль норматив хокукый актларына экспертиза үткәрү турында нигезләмәне раслау хақында» Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 15 декабрдәге 515-п номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә һәм <http://pravo.tatarstan.ru/>, шулай ук Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында <http://buinsk.tatarstan.ru> адресы буенча урнаштырылырга тиеш.

5. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны ТР Буа муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары А.Р. Вәлиуловқа йөкләргә.

Буа муниципаль районы Башкарма комитеты
житәкчесе вазыйфаларын башкаручы

И.Г. Гыйззәтов

**Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу
йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый актларга
экспертиза ясау турында нигезләмә
1 бүлек . Гомуми нигезләмәләр**

1. Әлеге нигезләмә эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә субъектлары өчен артык бурычлар, тыюлар һәм чикләүләр кертә торган актлар проектында актлар, эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә субъектларының, муниципаль берәмлек бюджетының нигезләнмәгән чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләр, шулай ук конкуренцияне чикләүгә нигезсез рәвештә ярдәм итә торган нигезләмәләр проектында актлар, гамәлдәге норматив хокукый актлар (алга таба - актлар проектлары) проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру тәртибен (алга таба - актлар проектлары), эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруга нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләр, шулай ук нигезләмәләрне ачыклау максатларын билгели.

Жайга салу йогынтысын бәяләү Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитетының тармак (функциональ) структур бүлекчәсе тарафыннан гамәлгә ашырыла, аның эшчәнлегә өлкәсенә эшләнә торган акт проекты (алга таба - профильле бүлекчә) керә.

Жайга салу йогынтысын бәяләү өлкәсендә вәкаләтле бүлек Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлегә (алга таба - вәкаләтле бүлек) була. Вәкаләтле бүлек актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне үткәрүне һәм норматив хокукый актларга экспертиза ясауны норматив һәм методик яктан тәэмин итә.

Эшмәкәрлек һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы актлар проектларының жайлау йогынтысын бәяләү һәм норматив хокукый актларны экспертизалау «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга (алга таба – 131-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары проектларының жайлау йогынтысын бәяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм куллануны бәяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына экспертиза ясау турында» 2014елның 7 мартындагы 14-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән, «Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары проектларының жайлау йогынтысын бәяләүне һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына экспертиза үткәрү тәртибен раслау турында» 2012 елның 31 декабрдәге 1182 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

2. Эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруга кагылышлы жирле әһәмияттәге түбәндәге мәсьәләләр буенча актлар проектлары жайга салу йогынтысын бәяләүгә тиеш:

1) жирлек халкын элементә, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

- 2) ял итүне оештыру һәм жирлек халкын мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;
- 3) жирле традицион халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыру, жирлектә халык сәнгать һөнәрләрен саклап калуда, торгызуда һәм үстерүдә катнашу;
- 4) авыл хужалыгы житештерүен үстерүдә ярдәм итү, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру;
- 5) жирлек чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын гамәлгә ашыру;
- 6) махсус икътисадый зона территориясендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;
- 7) халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм жирлек чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру.

3. Актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү актын эзерләүче эзерли торган акт проектында эзерләнган нигезләмәләренң жайга салу йогынтысы дәрәжәсен исәпкә алып уздырыла:

1) жайга салу йогынтысының югары дәрәжәсе - акт проектында эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә элек законнарда каралмаган бурычларны, физик һәм юридик затлар өчен тыюларны һәм чикләүләрне яисә аларны билгеләүгә этәрүче нигезләмәләр, шулай ук эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә физик һәм юридик затлар чыгымнары законнарында элек каралмаган барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләр бар;

2) жайга салу йогынтысының уртача дәрәжәсе - акт проектында эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә законнарда элек каралган бурычларны, физик һәм юридик затлар өчен тыюларны һәм чикләүләрне үзгәртә торган яисә аларны билгеләүгә этәрә торган нигезләмәләр, шулай ук эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә физик һәм юридик затларның законнарда каралган чыгымнарын арттыруга китерә торган нигезләмәләр бар;

3) жайга салу йогынтысының түбән дәрәжәсе - акт проектында элеге пунктның 1 һәм 2 пунктчаларында каралган нигезләмәләр юк, эмма элеге нигезләмә нигезендә жайга салу йогынтысын бәяләү зарур.

4. Муниципаль актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү түбәндәгеләргә карата үткәрелми:

-жирле эһәмияттәге мәсьәләләргә караган салымнар, жыемнар һәм тарифлар билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар проектлары;

-жәмәгать тыңлауларына тиешле муниципаль норматив хокукый актлар проектлары;

-дәүләт серен тәшкил итүче мәгълүматлар булган муниципаль норматив хокукый актлар проектлары;

- мондый норматив хокукый актларны федераль һәм төбәк законнарына туры китерү максатында гына муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертүгә юнәлдерелгән конфиденциаль характердагы мәгълүматлар булган яки муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертүгә юнәлдерелгән муниципаль актлар проектлары;

-табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрнең барлыкка килүенә (яки) бетерүгә, кризис ситуацияләренә юл куймау һәм террорчылык актларын кисәтү максатларында һәм (яки) аларның нәтижәләрен бетерү өчен эшләнган муниципаль норматив хокукый актлар проектлары.

Норматив хокукый актлар экспертизасы (алга таба - экспертиза) норматив хокукый актларга экспертиза уздыруның еллык планнары нигезендә вәкаләтле бүлекчә тарафыннан уздырыла.

5. Норматив хокукый актка экспертиза уздыру өчен нигез булып Буа муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе йөкләмәсе яисә күрсәтмә тора, эшкуарлык, инвестиция эшчәнлегә өлкәсендә, кулланучылар берләшмәләреннән, үз-үзен жайга салучы оешмалардан, фәнни-эксперт оешмаларыннан, жирле үзидарә органнарыннан тәкъдимнәр, эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәләрендә проблемалар булуга профильле бүлекчә тарафыннан мөстәкыйль ачыклау, шул исәптән:

- 1) норматив хокукый актлар мониторингы, шул исәптән муниципаль максатчан программаларны гамәлгә ашыру мониторингы;
- 2) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый торышын мониторинглау;
- 3) гражданның һәм оешмаларның жирле үзидарә органнарына инвестиция эшчәнлегенә билгеле бер өлкәсендә проблемалар барлыгын раслаучы күпсанлы мөрәжәгатьләре.

6.Экспертиза түбәндәгеләргә карата үткәрелә:

1) проектларның жайга салу йогынтысын бәяләүне уздырганда жайга салу йогынтысының югары дәрәжәсе билгеләнгән һәм үз көченә керүенә кимендә 3 ел узган норматив хокукый актлар;

2) акт проекты эшләү стадиясендә жайга салу йогынтысын узган бәяләмә һәм үз көченә кергәннән соң кимендә 1 ел узган вакыттан алып, экспертиза үткәру турында Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, эшчәнлек максаты эшкуарлык эшчәнлегә субъектларының, оешмаларның мәнфәгатьләрен яклау һәм күзаллау булган эксперт оешмаларыннан, оешмаларыннан нигезле тәкъдимнәр кергән хокукый норматив актлар.

7. Дөүләт серен тәшкит итүче белешмәләр яисә конфиденциаль характердагы белешмәләр булган, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне, кризис хәлләрен һәм террорчылык актларын кисәтүне булдырмау һәм (яисә) аларның нәтижәләрен бетерү максатларында эшләнгән норматив хокукый актлар экспертизасы үткәрелми.

8.Официальным сайтом для оценки регулирующего воздействия проектов актов и экспертизы нормативных правовых актов, в информационно-телекоммуникационной сети Интернет является <http://buinsk.tatarstan.ru> (далее – официальный сайт). Актлар проектларының көйләү йогынтысын бәяләү һәм норматив хокукый актларны экспертизалау өчен рәсми сайты-<http://buinsk.tatarstan.ru> (алга таба рәсми сайт) тора.

2 бүлек. Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайлау йогынтысын бәяләүне үткәру

9. Акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләүне үткәру этаплары түбәндәгеләр була:

- 1) профильле бүлекчәгә жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру өчен акт проекты һәм аңа жыелма хисап проектын жибәру;
- 2) акт проекты һәм жыелма хисап буенча гавами консультацияләр уздыру;
- 3) акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләү турында эксперт бәяләмәсен әзерләү;

4) эзерлөүчегә жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә жиберү.

Эзерлөүче һәм профильле бүлекчә бер үк бүлекчә булган очракта, 1 һәм 4 этаплары тормышка ашырылмый.

10. Жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру методы вәкаләтле бүлекчә тарафыннан раслана.

11. Жыелма хисапта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) акт проектының жайга салу йогынтысы дәрәжәсе;

2) муниципаль жайга салу жиберелгән проблеманы, аның сәбәпләрен, проблемаларны вакыт эчендә үстерүнең динамикасын һәм фаразын тасвирлау;

3) хәзерге вакытта муниципаль жайга салу гамәлгә ашырыла торган норматив хокукый актлар яисә аларның аерым нигезләмәләре;

4) проблеманы бетерү (тискәре йогынтыны минимальләштерү), шул исәптән хокук куллану практикасын камилләштерү юлы белән, шулай ук норматив хокукый актларны эшләү, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару вариантлары;

5) муниципаль жайга салу максатлары;

6) муниципаль жайга салуга жиберелгән эшкуарлык, инвестиция эшчәнлегә субъектлары төркеменә характеристика;

7) жирле үзидарә органнарының яңа функцияләре, вәкаләтләре, бурычлары һәм хокуклары яисә аларны үзгәртү турында белешмәләр, шулай ук аларны гамәлгә ашыру тәртибе;

8) билгеләнгән бурычларны үтәү яисә чикләүләргә үтәү зарурлыгына яисә мондый вазыйфалар яисә чикләүләр эчтәлеген үзгәртүгә бәйле муниципаль бюджет, эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә субъектлары чыгымнарын (кертәмләр) бәяләү;

9) муниципаль жайга салу максатларына ирешүне мониторинглау индикаторлары (күрсәткечләре), ачыкланган проблеманың торышын, әлеге индикаторларның жайга салу өлкәсендәге проблемаларны анализлау вакытына күрсәткечләргә һәм күрсәткечләр чыганакларының күрсәткечләргә чагылдыра торган күрсәткечләре;

10) акт проектының файдасын һәм чыгымнарын жентекләп тасвирлау: йогынты ясалачак социаль төркемнәр, икътисадый секторлар, территорияләр; көтелгән тискәре һәм уңай йогынты, тиешле йогынтыны сыйфатлы тасвирлау һәм, әгәр мөмкин булса, аның микъдари бәяләве, шулай ук тиешле йогынты вакыты (кыска, урта яки озак вакытлы);

11) норматив хокукый акт кабул итүгә бәйле куркынычларны һәм чыгымнарын бәяләү;

12) норматив хокукый акт кабул итүгә бәйле көтелгән нәтижәләр, куркынычлар һәм чикләүләр.

13) акт проекты үз көченә керүнең фаразланган датасы;

14) жайга салу максатына ирешүнең сайланган ысулы нәтижәләгән тикшереп торыу ысуллары тасвирламасы;

15) оештыру-техник, методологик, мәгълүмати һәм башка чараларны жайга салуның күрсәтелгән максатларына ирешү өчен кирәкле чаралар;

16) хәбәрнамәне урнаштыру турында белешмәләр, мондый урнашуга бәйле рәвештә тәкъдимнәр бирү сроклары;

17) эзерлөүче фикеренчә, тәкъдим ителә торган жайга салуның нигезләгән бәяләргә мөмкинлек бирә торган башка белешмәләр.

Жыелма хисапның типик рәвеше вәкаләтле бүлекчә тарафыннан раслана.

3 бүлек. Муниципаль норматив хокукый актлар проектлары буенча ачык консультацияләр үткәрү

Муниципаль норматив хокукый акт һәм жыелма хисап проекты буенча гавами консультацияләр уздыру турында (бастырып чыгару чыганагын күрсәтеп) түбәндәге органнарга һәм оешмаларга хәбәр итәргә тәкъдим ителә: эшчәнлекләрен яклау һәм эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегенә субъектлары мәнфәгатьләрен яклау һәм күзаллау максатыннан муниципаль берәмлек территориясендә эш итүче органнар һәм оешмалар; Татарстан Республикасы Башлыгы каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил - Татарстан Республикасы Раиса ярдәмчесе; проблемаларны жайга салу максатларын һәм предметын эчтәлегеннән чыгып, гавами консультацияләргә жәлеп итү максатка ярашлы булган башка затлар.

12. Халык алдында консультацияләр уздыру өчен профильле бүлекчә хәбәрнамә, акт проекты һәм жыелма хисап рәсми сайтта урнаштыра.

13. хәбәрнамәгә профильле бүлекчә житәкчесе (яисә аның урынбасары) имза сала һәм түбәндәгеләр керә:

1) акт үз көченә керүнең төре, исеме һәм планлаштырыла торган срогы;

2) хәбәрнамә урнаштыруга һәм аларны тәкъдим итүнең иң уңайлы ысулына бәйле рәвештә аны эшләүче тарафыннан тәкъдимнәр кабул ителә торган срок.

16. Профильле бүлекчә хәбәрнамәне урнаштыруга бәйле рәвештә билгеләнгән срукта кергән барлык тәкъдимнәрне карарга һәм, аларны исәпкә алу турында белешмәләр яисә читкә тайпылу сәбәпләре күрсәтелеп, тәкъдимнәр жыелмасын төзәргә тиеш, ул профильле бүлекчә житәкчесе тарафыннан имзалана.

17. Жайга салу йогынтысының түбән дәрәжәсе булган актлар проектлары буенча гавами консультацияләр уздыру сруклары 10 календарь көн тәшкит итә, жайга салу йогынтысының уртача дәрәжәсе - 20 календарь көн, жайга салу йогынтысының югары дәрәжәсе - 30 календарь көн.

18. Гавами консультацияләрнең максатлары түбәндәгеләр:

1) акт проекты максатларының, максатларга ирешү срукларының, аларның казанышлары күрсәткечләренең адекватлылыгын раслау;

2) эшкуарлык, инвестиция эшчәнлегенә субъектлары өчен кирәгеннән артык административ һәм башка чикләүләр һәм бурычлар кертә торган яисә аларны кертүгә этәрә торган нигезләмәләрне акт проектында ачыклау;

3) эшкуарлык, инвестиция эшчәнлегенә субъектларының, муниципаль берәмлек бюджетының нигезләнмәгән чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрне ачыклау;

4) эшкуарлык, инвестиция эшчәнлегенә субъектлары өчен дә, тулаем жәмгыять өчен дә акт проектының файдасын һәм чыгымнарын бәяләүне, шулай ук акт проекты максатларына ирешү куркынычларын төгәлләштерү;

5) норматив хокукый акт кертү нәтижәләренең ерактагы нәтижәләрен бәяләү.

19. Профильле бүлекчә акт проекты буенча гавами консультацияләр уздыру нәтижәләре буенча акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә әзерләү гамәлгә ашырыла, ул түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

1) гавами консультацияләр нәтижәләре буенча эшләнәп беткән жыелма хисап;

2) акт проекты буенча тәкъдимнәр жыелмасы.

20. Баяләмә профильле бүлекчә житәкчәсе яки аның урынбасары тарафыннан имзалана һәм аны рәсми сайтка имзалаганнан соң 5 эш көне дәвамында урнаштырыла.

4 бүлек. Регулятив йогынтыны баяләү нәтижеләрен куллану тәртібе

21. Муниципаль норматив хокукый акт проектының жайга салу йогынтысын баяләү турындагы баяләмә һәм аның буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кәргән тәкъдимнәр жыелмасы муниципаль хокукый акт проектын әзерләүче профильле бүлекчәсе һәм вәкаләтле бүлекчә тарафыннан гавами консультацияләр тәмамланган көннән алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

22. Әлеге нигезләмәнең 1 пунктында күрсәтелгән нигезләмәләр акты проектында ачыкланган очракта, әзерләүче акт проектын әзерләүдән баш тарту яисә эшләп бетерү турында карар кабул итә.

Акт проектын әзерләүдән баш тарту яисә аны эшләп бетерү турында карар кабул ителгән очракта, көйләү йогынтысын баяләү турында баяләмә алган көннән алып 15 календарь көннән дә соңга калмыйча, акт проекты буенча тәкъдимнәр сводкасы тиешле мәгълүматны рәсми сайтка урнаштыра.

Әлеге нигезләмәнең 1 пунктында күрсәтелгән нигезләмәләр акты проектында ачыкланмаган очракта, әзерләүче акт проектының йомгаклау редакциясен әзерли, шулай ук акт проекты буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кәргән тәкъдимнәрне исәпкә алу яисә кире кагу сәбәпләре турындагы мәгълүматны жайга салу йогынтысын баяләү турында баяләмә алган көннән алып 15 календарь көннән дә соңга калмыйча тапшыра.

23. Акт проекты буенча көйләү йогынтысын баяләү турында баяләмә алган көннән алып 20 календарь көннән дә соңга калмыйча, әзерләүче вәкаләтле бүлекчәгә акт проектының йомгаклау редакциясенә күчәрмәсен, шулай ук акт проекты буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кәргән тәкъдимнәрне исәпкә алу яисә кире кагу сәбәпләре турындагы мәгълүматны жибәрә.

24. Вәкаләтле бүлекчә акт проектының йомгаклау редакциясенә күчәрмәсен алган көннән соң 5 эш көненнән дә соңга калмыйча, шулай ук акт проекты буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кәргән тәкъдимнәрне исәпкә алу турында мәгълүмат яисә аларның читкә тайпылу сәбәпләре турында вәкаләтле орган шушы документларны урнаштыра, шулай ук рәсми сайтта жайга салу йогынтысын баяләү турында баяләмәнең күчәрмәсен һәм тәкъдимнәр жыелмасының күчәрмәсен урнаштыра.

5 бүлек. Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза үткәрү

Экспертиза эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә субъектлары катнашучы яисә булырга мөмкин булган мөнәсәбәтләргә жайга сала торган муниципаль норматив хокукый актларга карата үткәрелә.

Муниципаль хокукый актларга экспертиза үткәрү методы вәкаләтле бүлекчә тарафыннан раслана.

Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза үткәрү этаплары түбәндәгеләр:

1) вәкаләтле орган раслый торган планын төзү. Планга муниципаль норматив хокукый акт нигезләмәләренең эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гәмәлгә

ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган шартлар тудырырга мөмкин булуын күрсөтүчө белешмэлэр булган муниципаль норматив хокукый актлар кертелә.

2) гавами консультацияләр үткәрү, эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезлэмәләр булу предметына муниципаль норматив хокукый акты тикшерү һәм экспертиза турында дәлиллэнгән баялэмә төзелә.

3) тикшерү нәтижэләре буенча вәкаләтле орган баялэмә эзерли.

4) экспертизалар барышында бәхәсле мәсьәлэләр буенча каршылыкларны жайга салу документлары белән бергә сайтта баялэмә урнаштыру, әгәр дә мондый мәсьәлэләр булса.

Экспертиза турында баялэмәдә булган нәтижэләрне исәпкә алу максатларында вәкаләтле бүлекчә экспертиза нәтижэләре тасвирламасы белән свод алып барыла. сводның формасы вәкаләтле бүлекчә тарафыннан раслана.

Экспертиза барышында бәхәсле мәсьәлэләр буенча каршылыктар килеп чыккан очракта профильле бүлекчә белән кызыксынучы вазыйфай затлар катнашында киңәшмә оештырыла.

Экспертиза нәтижэләре буенча вәкаләтле орган муниципаль норматив хокукый актта эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезлэмәләр ачылган очракта, муниципаль норматив хокукый акт кабул иткән жирле үзидарә органына муниципаль норматив хокукый акты яисә аның эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген алып баруны нигезсез кыенлаштыра торган аерым нигезлэмәләрен гамәлдән чыгару яисә үзгәртү турындагы тәкъдимне кертә.

6 бүлек. Норматив хокукый актка экспертиза уздыру планын эзерләү

Планны бер елга расларга һәм рәсми сайтка урнаштырырга тәкъдим ителә.

Планда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) норматив хокукый актың исеме һәм реквизитлары;
- 2) хокукый акт эшләүне гамәлгә ашыручы жайга салучы орган, бүлекчә исеме;
- 3) норматив хокукый актка экспертиза турында баялэмә проектың тапшыру срогы;
- 4) норматив хокукый актка, шул исәптән гавами консультацияләргә экспертиза уздыру срогы.

29. Вәкаләтле бүлекчә агымдагы ел ахырына кадәр 4 айдан да соңга калмыйча План төзү максатларында тәкъдимнәр жыю турында рәсми сайтка хәбәр итә.

30. Хәбәрнамә урнаштырылган вакыттан алып тәкъдимнәр жыю срогы 45 календарь көннән дә артмый.

31. Тәкъдимнәрне жыю срогы тәмамланган көннән соң 5 эш көннән дә соңга калмыйча, вәкаләтле бүлекчә норматив хокукый актларны Планга киләсе елга кертү буенча кергән барлык тәкъдимнәрнең сводкасын төзи һәм гавами консультацияләр максатларында аны рәсми сайтка урнаштыра.

32. Планга тәкъдимнәр жыелмасы буенча гавами консультацияләр чоры кимендә 30 календарь көн тәшкит итә.

33. Гавами консультацияләр нәтижэләре буенча вәкаләтле бүлек киләсе елга план төзи һәм раслый.

План рәсми сайтта расланганнан соң 5 эш көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

7 бүлек. Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмә эзерләү.

34. Норматив хокукый актларга экспертиза нәтижәләре турындагы бәяләмәдә һәм аның проектында түбәндәге белешмәләр бар:

1) норматив хокукый актның төп реквизитлары;

2) норматив хокукый акт кабул иткән һәм (яисә) компетенциясенә һәм вәкаләтләренә жәмәгать мөнәсәбәтләренә тикшерелә торган даирәсә керә торган орган исеме;

3) акт проектының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру нәтижәләре турындагы күрсәткечләр (ул үткәрелгән очракта);

4) карала торган норматив хокукый актның һәм аның аерым нигезләмәләренә гамәлдә булу срогы;

5) мәнфәгатьләре норматив хокукый актта билгеләнгән жайга салуга кагыла торган затлар даирәсә (алга таба - жайга салу);

6) проблеманы хәл итү дәрәжәсен һәм аның белән бәйлә тискәре нәтижәләре жайга салу исәбенә бәяләү;

7) әлеге норматив хокукый актны гамәлгә ашырудан чыгымнарны һәм керемнәре бәяләү;

8) жайга салуның факттагы уңай һәм тискәре нәтижәләрен бәяләү;

9) игълан ителгән максатларга һәм жайга салу күрсәткечләренә ирешүнең нәтижәләре бәяләү;

10) эшкуарлык, инвестиция һәм (яисә) башка эшчәнлек алып баруны нигезсез кыенлаштыра торган норматив хокукый актта нигезләмәләр булу турында белешмәләр;

11) эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләре бетерү һәм гамәлдәге жайга салуның нәтижәләре арттыру турындагы тәкъдимнәр;

12) жайга салуның факттагы йогынтысын бәяләргә мөмкинлек бирә торган башка белешмәләр.

35. Норматив хокукый актка экспертиза нәтижәләре турында бәяләмә проекты профильле бүлекчә тарафыннан эзерләнеп куела һәм вәкаләтле бүлекчәгә жиберелә.

36. Гавами консультацияләр уздыру өчен вәкаләтле бүлекчә рәсми сайтта аларны үткөрү турында хәбәрнамә, экспертиза үткәрелә торган норматив хокукый акт урнаштыра.

37. Хәбәрдә ачык консультацияләр үткөрү вакыты һәм катнашучыларның үз фикерләрен ачык консультацияләрдә жиберү ысулы булырга тиеш.

38. Муниципаль норматив хокукый актларны экспертизалау кысаларында ачык консультацияләр үткөрү вакыты 20 көннән дә ким һәм 30 көннән дә артык була алмый.

39. Вәкаләтле бүлекчә ачык консультацияләр нәтижәләре буенча килгән барлык тәкъдимнәре карарга һәм аларның исәпкә алынуы яки кире кагу сәбәпләре турында мәгълүмат күрсәтеп, тәкъдимнәр жыентыгын төзәргә тиеш.

Ачык консультацияләр үткөрү нәтижәләре буенча вәкаләтле бүлекчә норматив хокукый актларны экспертизалау нәтижәләре турында нәтижәләр эзерли.

40. Норматив хокукый актларны экспертизалау нәтижәләре турында нәтижәләргә вәкаләтле бүлекчә башлыгы кул куя һәм рәсми сайтта имзаланганнан соң 5 эш көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

8 бүлек. Экспертиза нәтижеләрен куллану тәртибе

41. Экспертиза нәтижеләре буенча вәкаләтле орган муниципаль норматив хокукый актта эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләр ачыкланган очракта, муниципаль норматив хокукый актны кабул иткән жирле үзидарә органына муниципаль норматив хокукый актны яки аның эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген алып баруны нигезсез кыенлаштыра торган аерым нигезләмәләрен гамәлдән чыгару яки үзгәртү турында тәкъдим кертә.

42. Имзаланганнан соң 10 эш көне эчендә норматив хокукый актны экспертизалау нәтижеләре турында нәтижә профильле бүлекчәгә жибәрелә. Экспертиза нәтижеләре буенча вәкаләтле бүлекчә муниципаль берәмлек башлыгы адресына Муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү буенча тәкъдимнәр жибәрә ала.